

Temperaturne razmere v Sloveniji

Temperatura zraka v Sloveniji ima značilen dnevni in letni hod. Najvišje dnevne vrednosti temperatura doseže zgodaj popoldne, običajno med 14. in 15. uro, najnižje vrednosti pa tik pred sončnim vzhodom. Najpogosteje je najtoplejši mesec v letu julij, najnižje temperature pa običajno zabeležimo v januarju z izjemo visokogorja, kjer je temperaturni nižek dosežen v mesecu februarju.

Temperatura zraka v splošnem z nadmorsko višino pada, v povprečju se povprečna letna temperatura zraka na vsakih 1000 m zniža za 5.3 °C.

Poleg nadmorske višine na temperaturo vplivajo še površje oziroma mikrolokacija postaje, vpliv večjih vodnih površin in vpliv poseljenosti.

Vpliv mikrolokacije je najbolj izrazit pri najnižji, posredno pa tudi pri povprečni temperaturi zraka. Ob jasnih in mirnih nočeh je v kotlinah in dolinah pogost pojav nastanka t.i. jezer hladnega zraka. Pojav temperaturnih inverzije je zlasti opazen pozimi, neredko se zgodi, da jezera hladnega zraka v kotlini vztrajajo več dni in tako vplivajo ne le na najnižjo ampak tudi na povprečno in najvišjo temperaturo zraka. V topli polovici leta je vpliv kotlinske lege manj izrazit.

Vpliv večjih vodnih površin na temperaturo zraka v Sloveniji je omejen predvsem na vpliv morja. Vpliv morja zajema celo Primorsko ter sega po dolini reke Soče vse do Trente. Jeseni in pozimi so zato tam temperature višje, kot v krajih s podobno lego v notranjosti Slovenije. Spomladi pa vpliv morja nekoliko zavira segrevanje, kar je še posebej opazno pri najvišjih dnevnihih temperaturah.

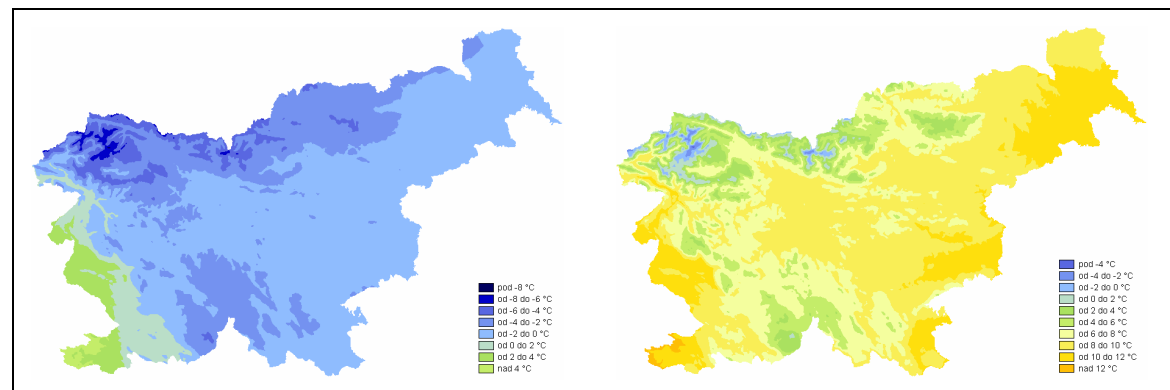
Na temperaturo zraka vpliva tudi gostota poseljenosti. V povprečju je temperatura zraka v mestih zaradi večje gostote izvorov toplote (kurišča, promet, industrija...) in drugačnih fizikalnih lastnosti asfaltnih in betonskih površin (manjša odbojnost, večja toplotna zmožnost) nekoliko višja kot v okolici. Večje ko je mesto, bolj očiten je ta vpliv.

KLIMATOLOGRAFIJA SLOVENIJE

Povprečna temperatura zraka, obdobje 1961-1990

Temperatura zraka je poleg padavin ena najpomembnejših meteoroloških spremenljivk, ki opredeljujejo klimo nekega območja. Na slikah je predstavljena prostorska porazdelitev povprečne temperature zraka za Slovenijo za izbrano obdobje 1961-1990, ki je po priporočilih Svetovne meteorološke organizacije (WMO) referenčno klimatološko obdobje.

©Agencija RS za okolje – Urad za meteorologijo, 2005. Pripravila: Damijana Marolt

Povprečna januarska (levo) in povprečna aprilaska (desno) temperatura, obdobje 1961-1990

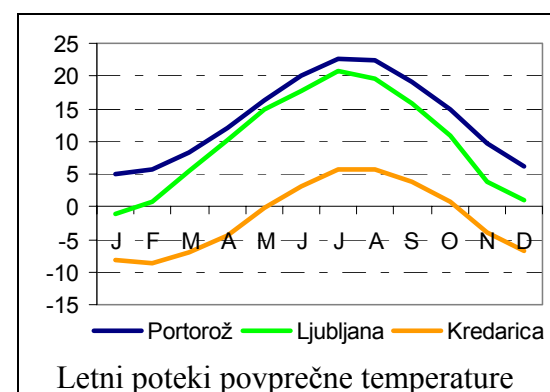
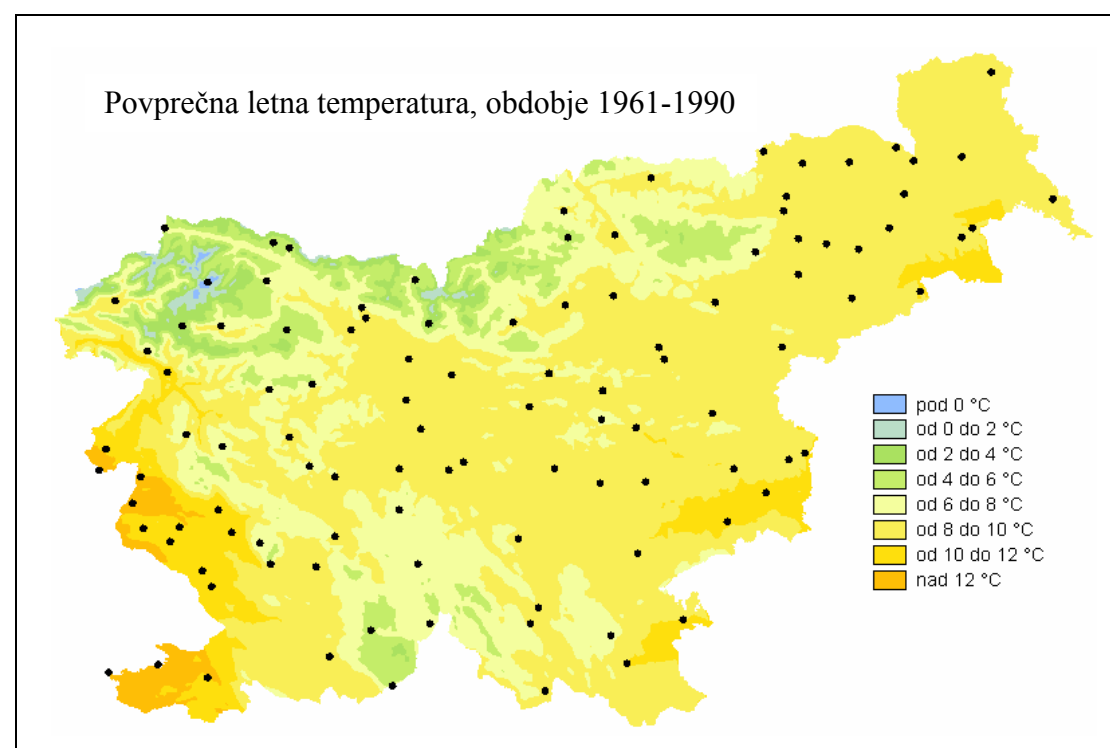
Merjenje temperature

Temperaturo zraka merimo s termometrom na desetinko stopinje Celzija natančno. Temperaturo merimo trikrat dnevno in sicer ob 7., 14. in 21. uri po srednjeevropskem času. Povprečno dnevno temperaturo izračunamo kot četrtno skupne vsote jutranje in popoldanske vrednosti ter dvakratne večerne vrednosti temperature. S posebnima termometroma merimo tudi najnižjo in najvišjo dnevno temperaturo.

Prostorska porazdelitev temperature

Karte prostorske porazdelitve povprečne temperature so narejene na podlagi meritev 108 klimatoloških meteoroloških postaj, ki so v obravnavanem obdobju neprekinjeno delovale vsaj deset let. Za računanje vrednosti temperature v pravilni mreži z ločljivostjo 100 m × 100 m je bila uporabljena metoda optimalne prostorske interpolacije, ki upošteva povezanost obravnavane spremenljivke z nadmorsko višino in preko izbrane okolice skuša upoštevati tudi vpliv mikrolokacije. Žal je zaradi majhne gostote mreže opazovan vpliv mikrolokacije možno upoštevati le v manjši meri.

Stanje bo v prihodnje še slabše, saj je konec leta 2001 delovalo na območju Slovenije le še 40 klimatoloških postaj, kar je za izdelavo kakovostnih klimatoloških analiz v razgibanem terenu premalo.

Letni poteki povprečne temperature

Temperaturni ekstremi

Absolutno najnižja izmerjena temperatura v Sloveniji je bila 15. in 16. februarja 1956 na Babnem polju in sicer -34.5 °C, pod -30 °C pa se je spustila še na meteoroloških postajah na Rakitni, Rudnem polju, Novi vasi na Blokah, Sodražici, Kočevju in Murski Soboti.

Najvišja temperatura zraka 40.7 °C je bila izmerjena 5. julija 1952 v Krškem. Temperatura zraka je presegla 40 °C še v Radovljici pri Metliki 28. junija 1935, več kot 39 °C pa so namerili v Murski Soboti, Solkanu, Celju in Mariboru.

Povprečna julijska (levo) in povprečna oktobrska (desno) temperatura, obdobje 1961-1990

